कृतः" नारा० । "तत्र दश दशैकैकं चमसं भक्षयेयुः" १८. "तत्र दशमेवे एकैकं चमसं दशपुरुषा भक्षयन्ति" नारा० ।

दशबल पु० दश बलानि यस्य । बुद्धदेवे अमरः तानि च बलानि "दानशीलक्षमावीर्य्यध्यानप्रज्ञाबलानि च । उपायः प्रणिधिर्ज्ञानं दश बुद्धबलानि वै" । [बाहुयुक्ते त्रि०

दशबाहु स्त्री दश बाहवोऽस्याः । दशभुजायां दुर्गायाम् । दश-

दशभुजा स्त्री दश भुजा अस्याः । दुर्गायां "इतिवृत्तं पुरा कल्पे मनोः स्वायम्भुवेऽन्तरे । आविर्भूता दशभुजा देवी देवहिताय वै" कालिकापु० ५६ अ० ।

दशभूमिग पु० दशसु भूमिषु दानादिस्थलेषु गच्छति गम–ड । बुद्धे हेमच० । [त्रिका० ।

दशभूमीश पु० दशानां दानादीनां भूमीनामीशः । बुद्धे

दशम त्रि० दशानां पूरणे डटि नान्तत्वात् मट् । दशसंख्यायाः पूरणे । "दशमस्त्वमसि" वेदान्तपरिभाषा । "नवमे दशमे मासि प्रवक्तैः स्तूतिमारुतैः" यात्रा० । "आदद्दीतार्थ षड्भागं प्रजानामधिपो नृपः । दशमं द्वादशं वापि सतां धर्ममनुस्मरन्" । यद्यपि स्यात्तु सुतपुत्रोऽप्यपुत्रोऽपि वा भवेत् । नाधिकं दशमाद्दद्याच्छूद्रापुत्राय धर्मतः" मनुः । स्त्रियां ङीप् । सा च "शतायुर्वै पुरुषः" इति श्रुतेः पुरुषस्यायुःकालस्य शतसंख्यकतया तस्य दशभिर्विभागे नवतेरूर्द्ध्वं दशवर्षावच्छिन्ने २काले पुरुषावस्थाऽपि स्त्री । "यत्र स्युः सोऽत्र मानार्हः शूद्रोऽपि दशमीं गतः" । "चक्रिणो दशमीस्थस्य रोगिणो भारिणः स्त्रियाः । स्नातकस्य च राज्ञश्च पन्था देयो वरस्य च" मनुः । चन्द्रस्य दशमकलाक्रियारूपे तदुपलक्षिते वा कालभेदरूपे तिथिभेदे स्त्री । सा च शुक्ला एकादश्या, कृष्णा तु नवम्या युता ग्राह्या । "सम्पूर्णा दशमी कार्य्या पूर्वया परयाथ वा । युक्ता न दूषिता यस्मादिति स्मृतो सखी" । यथा सम्पूर्णा दोषरहिता तथा विद्वापीति विकल्पे व्यवस्थापयति विष्णुधर्मोत्तरीयम् । "शुक्लपक्षे तिथिर्ग्राह्या यस्यामभ्युदितोरविः । कृष्णपक्षे तिथिर्ग्राह्या यस्यामस्तमितो रविः" । "आरभ्य तस्यां दशमीञ्च यावत्" तिथितत्त्व० । "कृष्णपक्षे दशम्यादि वर्जयित्वा चतुर्दशीम्" मनुः ।

दशमभाव पु० कर्म० जन्मवर्षादिलग्नांशविशेषानीतेषु तन्वादिद्वादशभावेषु दशमे भावे । तदानयनप्रकारो यथा । "पूर्वं नतं स्वाहिनरात्रिखण्डं दिवानिशोरिष्टघटीविहीनम् । दिवानिशोरिष्टघटीषु शुद्धं द्युरात्रिखण्डं त्वपरं नतं स्यात् । तत्काले सायनार्कस्य भुक्तभोग्यांशसंगुणात् । खोदयात् खाग्निलब्धं यत् भुक्तं भोग्यं रवेस्त्यजेत् । इष्टनाड्यपलेभ्यश्च गतगम्याच्चिजोदयात् । शेषं खतप्राहतं भुक्तमशुद्धेन खवादिकम् । अशुद्धं शुद्धभे हीनयुक् तनुर्व्ययनांशकम् । एवं लङ्कोदयैर्भुक्तभोग्यं शोध्यं पलीकृतात् । पूर्वपश्चान्नतादन्यत् प्राग्वत्तद्दशमं भवेत्" । जातकोपयोपयोगितद्भावे शुभाशुभं सर्वार्थचिन्तकं यथा

"दशमात् प्रवृत्तिमाज्ञां कीर्त्तिं दृष्टिं प्रवासपूर्वादीन् । मानं कर्माजीवं जातुस्थानं च निर्दिशेद्धीमान् । कर्माधिपे हीनबले सपापे कर्मादिवैकल्यमुशन्ति तज्ज्ञाः । कर्मेशवागीशशशाङ्कपुत्रावीर्यान्विता यत्नकरा भवन्ति । शुभग्रहैर्दृष्टिसमन्वितास्ते वीर्यान्विता यत्नविशेषमाहुः । दुःस्थाः शशाङ्कात्मजजीवशुक्राः पापेक्षिताः कर्मविनाशमाहुः । नाशस्थितास्तत्र तदंशनाथास्तद्युक्तराशेरधिपाश्च नाशम् । राहौ च माने यदि वा दिनेशे भागीरथी स्नानमुशन्ति तज्ज्ञाः । माने च मीने यदि वा सभौम्ये भौमान्विते वा भविता च मुक्तिः । जलर्क्षगे पूर्वशशाङ्कजीवे मानस्थिते गाङ्गजलादिपूतः । माने गुरौ शुक्रयुते च केन्द्रे खोच्चस्थिते तादृशतोयपूतः । माने धने शुक्रयुते सजीवे केन्द्रोच्चगे तादृशतोयपूतः । बुधे व्यये वा यदि वा तदीशे खोच्चान्विते तादृशपुष्पभाक् स्यात् । चन्द्रे तृतीये जलराशियुक्ते सौम्यान्विते तादृशपुष्पभाक् स्यात् । शुभेश्वरे केन्द्रयुते जलर्क्षे सौम्येक्षिते तादृशतोयपूतः । बुधे सजीवे यदि वा सभौमे प्राकारकन्मण्डपगोपुरादीन् । मानस्थिते तद्गृहनाथयुक्ते करोति जीर्णोद्धरणादि तत्र । करोति कूपादितटागभूमिं कर्मेश्वरे गोपुरभागयुक्ते । सद्दंशके वा शुभदृष्टियुक्तभाग्येश्वरेणापि निरीक्षिते वा । चन्द्रात्मजे कर्मगते तदीशे भाग्यस्थिते पापविवर्जितेऽस्मिन् । सौम्येक्षिते शोभनभावयुक्ते यत्नस्य कर्त्ता स भवेत् तदानीम् । कर्माधिपेऽस्मिन् यदि सोमपुत्रे खोच्चस्थिते वा यदि धर्मराशौ । वियर्जितः स्याच्छिखिराहुपापैर्यत्नस्य कर्त्ता स भवेत्तदानीम् । कर्माधिपे खोच्चगते सपापे नीचांशगे नाशगतेऽपि तस्मिन् । विघ्नो भवत्येव मखस्य तस्य क्रूरादिषष्ठांशगतेऽपि चैवम् । तुङ्गस्थिते सोमसुते तदीशे खोच्चान्विते सोमसुतेन दृष्टे । शुभेक्षिते वा सबुधे स्वराशौ यत्नस्य कर्त्ता स भवेत्तदानीम् । आत्मास्थानाधिपे सौम्ये शुभदृष्टियुतेऽपि वा । शोभनांश-